

Інполітова І.Я.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ГНУЧКИХ МЕТОДОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

Під час переходу від традиційного управління, яке було притаманне масовому виробництву, до ери цифрових технологій, для якої притаманним є гнучкість, адаптивність та швидкість врахування змін, підприємства та компанії змушені переглядати власні практики проєктного управління щоб залишатися конкурентоспроможними та задовольняти потреби замовників в межах запланованих бюджету, строків та якості продукту. Саме тому, концепція гнучкого управління проектами набуває розвитку та застосовується вже не тільки компаніями ІТ-галузі, а й багатьма іншими.

Методологія Agile (тобто гнучке управління проектами), яка зараз набуває стрімкого зростання її використання в процесі реалізації проєктів, спрямована, перш за все, на покращення кінцевого проєктного продукту, враховує зміни, які можуть виникати в процесі та є невід'ємною частиною виконання будь-якого проєкту. Гнучкі методології, які використовуються менеджментом компанії дозволяють враховувати зміни, які, насамперед, спрямовані на розвиток ідеї, яка буде втілена в кінцевому продукті.

Основною причиною переходу на нові, гнучкі методології управління проектами, стало те, що проєкти реалізовувалися з запізнення по строках, не відповідаючи потребам клієнтів та їхнім очікуванням. Менеджери вважали за потрібне перерозподіляти ресурси з проєкту на проєкт, замість того, щоб відкоригувати та пріоритезувати вимоги, заявлені на початку проєкту. Виокремлення найважливішого зі списку вимог запобігало би непотрібним витратам і допомогло б в майбутньому використати всі наявні можливості [1, с. 19]. Тому досягнення більшої гнучкості, точності у плануванні та реалізації

вимагає зовсім інших підходів, які б фокусувалися на способах відповідності вимогам.

Це впливає й на зміну підходу до управління командою, що займається розробкою проєкту. Проєктні менеджери створюють оптимальне середовище, потрібне для росту та удосконалення [2, с.13]. В таких командах оптимізуються процеси та швидко приймаються поточні рішення щодо запровадження необхідних змін, чому сприяє короткий цикл зворотного зв'язку з замовником. Змінюється і підхід до постановки цілей, бо команда орієнтується на кінцевий продукт, а не на процес, що і як робити.

Agile-підхід не означає відмову від планування, проте змінюється підхід до нього, так у Scrum (одна з методологій гнучкого управління) є планування спринтів, проходження яких націлено на досягнення планових строків завершення проєкту. Проте, цілі і вимоги стейкхолдерів визначають вимоги, які буде необхідно виконати, щоб якість кінцевого продукту задовольнила замовника.

Гнучке управління також передбачає покрокову роботу з постійного покращення продукту. Під час поетапного доопрацювання продукту, складно зрозуміти результат, який буде наприкінці. Це дозволяє отримати продукт, який повністю задовольнить вимоги замовника, інтереси та вимоги якого враховують поступово протягом усіх етапів розробки.

Планування проєкту за допомогою Agile починається із визначення мінімально життєздатного продукту (MVP), який буде відповідати основним вимогам проєкту і вже може бути проданий або він може стати основою для більш складного і функціонального доопрацювання. Це зменшує часові та матеріальні витрати, необхідні на створення проєкту та замовник одразу бачить працюючий продукт.

Важливою умовою під час реалізації проєкту за гнучкими методологіями є залучення представника клієнта на всіх стадіях розроблення. В Scrum – це власник продукту, який представляє бачення кінцевого споживача. Щоб

Управління проектами: проєктний підхід в сучасному менеджменті

досягти потрібні результати замовник через власника продукту і команда розробників проекту повинні працювати разом, для створення якісного продукту, що буде задовольняти потреби клієнта. Звісно, що використання гнучких методологій управління проектами мають певні переваги та недоліки (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги та недоліки запровадження Agile-підходу в компанії

Преваги	Недоліки
зменшення ризиків незадоволення продуктом клієнта через своєчасне внесення змін	висока ймовірність виходу за межі проєктного бюджету та часових обмежень через внесення постійних змін
розуміння вимог кінцевого продукту і, як наслідок, робота на результат	підвищені вимоги до кваліфікації і досвіду команди, яка повинна враховувати аспекти кооперації, адаптації та відкритості
оптимізація документообігу за проєктом через значну кількість запланованих комунікацій між членами команди та представниками клієнта	можливість використання тільки самокерованими командами
наявність різних можливості використання функціоналу проєкту, залежно від фінансових та часових обмежень замовника	постійні зміни в вимогах клієнта, які можуть призвести до того, що проєкт ніколи не дійде до фінальної версії через постійне вдосконалення

Отже, під час реалізації проєкту, вибір відповідної методології управління відіграє важливу роль, бо це вплине на вибір інструментів та процесів, що будуть застосовані під час його реалізації та формування команди виконавців проєкту, залучених до реалізації проєкту. Для того, щоб розроблення проєктів за методологією Agile було результативним необхідно залучати самоорганізовані та високомотивовані команди розробників, здійснювати постійну взаємодію із замовниками та бути готовими до запровадження значної кількості змін в процесі розроблення проєкту.

Список використаних джерел:

1. Блискучий Agile: Практичний посібник для проєкт-менеджерів із використання Agile, Scrum, Kanban / Р. Коул, Е. Скотчер, пер. з англ. Л. Кухарчук. – Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. – 192 с.

2. Конінг П. Інструментарій agile-лідера: Учимся успішно розвиватися за допомогою самокерованих команд / пер. з англ. В. Луненко. – Харків : ВД «Фабула», 2023. – 224 с.

*Качан О.Є.,
докторант,
Львівський торговельно-економічний університет*

СТРАТЕГІЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА

У сфері підприємництва галузева приналежність визначає низку передумов, які можуть мати прямий вплив на результати діяльності та обумовлювати стратегічні орієнтири. Щодо торгівлі, такі особливості є достатньо вираженими та їх необхідно враховувати реалізуючи проєктні ініціативи у сфері підприємництва. Очевидно, що процес вибору будь-якої стратегії торговельного підприємства базується на оцінюванні комплексу факторів і тут не варто розділяти увагу стосовно виявлення поокремо внутрішні чи зовнішні, а підходи комплексно [1, с. 41-69]. При цьому одним з важливих завдань, пов'язаних із обґрунтуванням стратегії організації та розвитку торговельної діяльності є правильний вибір підприємством технології відтворення товарної пропозиції.

Також прийнято до пріоритетних завдань торговельного підприємства відносити передбачення зміни фаз циклу попиту з метою перегляду своєї економічної стратегії відповідно до ринкових та інших умов функціонування. Якщо розроблений проєкт модернізації торговельної діяльності здатний досягти відтворення товарної пропозиції, то головною умовою успіху буде організація заходів, які результативно стимулюють збільшення обсягів продаж товарів, оновлення асортименту, впровадження прогресивних способів позаторговельного обслуговування та інше.